

dánsa • tanssâ • pleässjummus • tanssi
duodji • tyeji • tueji • saamenkäsityö

SÁMENUORAIÐ SÁMINUORÁI
DÁIDDADÁHPÁHUSAS TAAIDÁTÁBÁHTUSÁST
HEAHTÁ SKUVLLAS HETTA ŠKOOLÁST
BURES BOAHTIN! PYE'REESTPUÁTTIM!

4.5.2017

SÁÁ'MNUORI SAAMELAISNUORTEN
ČEÄ'PPVUÖÐPEE' VEST TAIÐETAPAHTUMASSA
HETTA ŠKOOLÁST HETAN KOULULLA
TIÓRV PUE'TTEM! TERVETULOA!

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTEGG
SÁÁ'MTEGG

DESIGN: ANNI NÄKKÄLÄJÄRVI

Raporta

Sámenuoraid dáiddadáhpáhusas 2017

Raportti Saamelaisnuorten taidetapahtumasta 2017
Anni Näkkäläjärvi ja Xia Torikka

järjestettiin toukokuun 4. päivänä Enontekiöllä Hetan koulu-keskuksen salissa. Tapahtumaa jouduttiin siirtämään kahdesti salin lattian korjauksen vuoksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö osoitti saamelaiskäräjille taidetapahtuman järjestämiseen sekä Nuori Kulttuuri -säätiön järjestämään MOVES -tapahtumaan osallistumiseen yht. 40 000 euroa. Projektihenkilöksi palkattiin mediaopiskelija [Xia Torikka](#) n. kahdeksi kuukaudeksi.

Järjestelyihin osallistuivat saamelaiskäräjiltä koulutus- ja oppimateriaalitoimisto, nuorisoneuvosto ja saamelaismusiikkikeskus sekä Enontekiön kunta ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen medialinja. Ääni- ja valotekniikasta vastasi Tuupa Records. Tapahtuman turvallisuussuunnitelma pohjautui Hetan koulun pelastussuunnitelmaan, tapahtumassa työskenteli kaksi järjestystenkilöä sekä kaksi ensiapuvastaavaa. Tapahtumapäivinä tarjottiin kaikille tapahtumaan osallistuville Enontekiön valmistuskeittiön valmistama kouluruokailu. Tapahtumaan ei peritty osallistumis- tai pääsymaksuja.

Ryhmät tulivat Enontekiölle Inarista, Utsjoelta ja Sodankylästä busseilla. Lisäksi osallistujia tuli Rovaniemeltä ja pääkaupunkiseudulta. Yöpaikka järjestettiin pitkämatkalaisille Hetan majoituspaikoista.

Tapahtuman alussa koululaisten joikuryhmä [Oarjännieiddat](#) sekä kunnanjohtaja [Jari Rantapelkonen](#) esittivät tervehdyksensä osallistujille. Lisäksi esiintyivät balettiopiskelijat [Katja](#) ja [Birit Haarla](#), jotka toimivat myös tanssikatselmuksen raadissa [Sunna Valkeapää](#) ja [Olá-Mihkku Länsmanin](#) lisäksi. Käsityökatselmuksen raadissa olivat saamenkäsityön artesaanit [Stefanie Sarre](#) ja [Kristiina Näkkäljärvi](#). Juontajina vuorottelivat [Anna Lumikivi](#) koltansaameksi, [Nea Valkeapää](#) pohjoissaameksi ja [Stefanie Sarre](#) inarinsaameksi.

Raadin työskennellessä yleisö nautiskeli Sevettijärven koululaisten [Ka'dre'l- da leu'ddjoukk](#) -ryhmän esityksistä sekä [Ailu Vallen](#) ja [Amocin](#) rapmusiikista. Lisäksi salin takaseinälle ja pöydille oli aseteltu nähtäville kaikki kilpailuun saapuneet saamenkäsityöt. Luokkaretkeläisten buffetin tarjoilu oli myös houkutteleva.

ordnejuvvui miessemánu 4. beaivve Heahtá skuvlaguovddáža lihkaansálas Eanodagas. Oahpahus- ja kulturministeriija čujuhii dáiddadáhpáhusa ordnemii ja Nuorra Kultuvra -vuodđudusa ordnen MOVES -dáhpáhussii oassálastimii okt. 40 000 euro. Projeaktabargin bálkáhuvvui sullii guovtti mánotbadjái mediastudeanta [Xia Torikka](#).

Ordneimidda oassálaste sámedikki skuvlen- ja oahppamateriáladoaimmahat, sámemusiikkaguovddáš ja nuoraidráđđi sámedikkis sihke Anára gielda ja Sámeguovllu oahpahusguovddáža medialinnjá. Jietna- ja čuovgateknihkas vástidii Tuupa Records. Dáhpáhusa dorvvolašvuohtaplána vuodđuduvai skuvlaguovddáža gádjunplánii. Dáhpáhusas barge guokte ortnetdoalli ja guokte vuosttašveahkkeolmo. Beivviid áigge fállujuvvui oassálastiide skuvlaborramuš, man Eanodaga guovddášgievkkán ordnii. Dáhpáhussii eai berrojuvvon oassálastin- eige sisabeassanmávssut.

Joavkkut bohte bussiiguin Eanodahkii Anáris, Ohcejogas ja Soadegilis. Dasa lassin ledje oasseváldit Roavvenjárggas ja oaivegávpotguovllus. Idjadeapmi ordnašuvai guhkesmátkkálaččaide Heahtá idjadanbáikkiin.

Dáhpáhusa rahpe skuvlanieiddaid juoiganjoavku [Oarjännieiddat](#) sihke Eanodaga gielddahoavda [Jari Rantapelkonen](#). Rahpamis loaidastedje balehtastudeanttat [Katja](#) ja [Birit Haarla](#). Soai maiddá doaimmaiga dásundáhpáhusa duopmáriin [Sunna Valkeapää](#) ja [Olá-Mihkku Länsman](#) lassin. Duodjeduopmáriin leigga duojárat [Stefanie Sarre](#) ja [Kristiina Näkkäljärvi](#). Dáhpáhusa láidstedje [Anna Lumikivi](#) nuortalašgillii, [Nea Valkeapää](#) davvisámegillii ja [Stefanie Sarre](#) anárašgillii.

Duopmáriid barggu áigge olbmot besse návddašit Čeavetjávrri skuvlla [Ka'dre'l- da leu'ddjoukk](#) -joavkku ovdanbuktimiid sihke [Ailu Valle](#) ja [Amoc](#) rapmusihka. Dasa lassin besse guossit vel oaidnit buot gilvohallamii sádejuvvon dujiid, mat ledje lebbejuvvon oaidninláhkaí sále manneseaidnáí ja bevddiide. Olbmuid geasuheide maiddá skuvlalaččaid feahta fálu.

Photo: Kalle Sulkamo/SOG-SAKK

dánsa 🍷 tanssá 🍷 pleässjumuš 🍷 tanssi duodji 🍷 tyeji 🍷 tueji 🍷 saamenkäsityö

PROGRAMM = OHJELM = PROGRAMMA 4.5.2017

11.00 Boradeapmi - Peivipurrámuš - Kõskkpeeiv porrmõš - Lounas
12.00 Sámenuoraid dánsageahčalmas! - Sámenuorai
tanssákeijalmás! - Sää'mnuori pleässjumuškiõčldõs! -
Saamelaisnuorten tanssikatselmus!

1. Giehtaruohhtasa mánát: **Oba mihá dánsa** / Gárasavvon
2. Meahccestálut: **Stáluid beaivi** / Heahtta
3. Sámenieiddat: **Gidda** / Vuohču
4. Guovssahasnieiddat: **Gievrvas váibmu** / Korkalovaara
5. Idjaráidalas: **Kuovsákkásah** / Avvil
6. Silbačora: **Agálaččat** / Gáregasnjárga
7. Nieidah: **Kiälláseh** / Anár
8. Giehtaruohhtasa nieiddat: **Ealaskas dovddut** / Gárasavvon
9. Jievjjat: **Dáppe mii leat** / Avvil
10. B girls / Anár
11. Sávjabávtti nieiddat: **Dánsuma dolla** / Gáregasnjárga
12. Team Bivssaš: **Girjját** / Anár
13. Biret-Ingá Pieski: **Njálggisnieidda dánsun** / Gáregasnjárga
14. Systema: **Bestojupmi** / Heahtta

14.00 Čeavetjávri mánát leudd&katrilli, Eanodaga
luohtejoavku, Anna Lumikivi, Áilu Valle&Amoc...
16.00 Stipeandaid juohkin.

HEAHTÁ SKUVLLAS
HETTA ŠKOOVLÁST
HETTA ŠKOOULÁST
HETAN KOULULLA

4.5.2017

2 taidenäyttelyä
A-rakennuksen aulassa!
Tervetuloa!

duodječájáhus
* tyejičaitaldâh
* tuâjjčuäjtõs *
saamenkäsityönäyttely

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'GÁ
SÁAMELAISKÄRÄJÄT

LAJIT JA TAVOITTEET

Vuoden 2017 teemana oli tanssi valtakunnallisen Nuori Kulttuuri -teeman mukaisesti. Erityisenä saamelaislajina oli saamenkäsityö.

Kaikki ilmoittautumiset tehtiin Webropolin kautta internetissä. Tapahtuma sai näkyvyyttä myös facebookissa ja instagramissa.

Tapahtumaan kutsutaan kaikki saamelaislapset ja -nuoret sekä saamen kielen ja saamenkielisten luokkien oppilaat. Myös koulujen ulkopuolella toimivat nuoret voivat osallistua.

Saamelaisnuorten taidetapahtuman päätavoitteena on tarjota nuorille tilaisuus kehittää taitojaan ja näyttää niitä muille sekä saada innostavaa palautetta. Raadin toivotaan painottavan arvostelussaan erityisesti nuorten omaa panosta esitysten valmistamisessa.

Tärkeänä tavoitteena on aina ollut myös lasten ja nuorten saamen kielen taidon ja saamelaisen identiteetin vahvistaminen. Lisäksi tapahtuma tukee merkittävällä tavalla oppilaiden, opettajien, vanhempien ja saamelaisyhdistysten yhteistyötä.

Taidetapahtumia on järjestetty 1970-luvun alun vuosit-
ta alkaen ja niistä on tullut saamelaisnuorille tärkeä areena
sekä taideharrastusten että saamen kielen näkö-kulmasta.
Tapahtuma on tarjonnut ensimmäisen yleisön monille
nykyisin tunnetuille saamelaistaiteilijoille ja kannustanut
nuoria musiikkiharrastuksiin, teatteri-ilmaisuun, tans-
siin, kuvataiteeseen ja kirjoittamiseen. Saamelaisnuorten
taidetapahtuma on ainoa vuosittain järjestettävä saamen-
kielinen nuorisotapahtuma *Ijahis Idja*-musiikkifestivaalin
sekä *Skábma*-filmifestivaalin lasten- ja nuortenpäivien li-
säksi.

ŠLÁJAT JA ULBMILAT

Jagi 2017 temán lei dánsa riikkaviidosas Nuorra Kultuvra
-temá mielde. Sámešáddán lei duodji.

Buot almmuheamit bohte Webropol bokte inter-
neahtas. Dáhpáhus beasai oidnosii maiddá facebook ja
instagram bokte.

Dáhpáhusii bovdjuvvojit buot sámemánát ja -
nuorat sihke skuvllaid sámegiela lohkkat ja sámeluohkáid
oahppit. Oassálastin lea vejolaš maiddá skuvllaid
olggobealde doaibmi nuoraide.

Sámenuoraid dáiddadáhpáhusa váldoulbmilin lea
fállat nuoraide dilálašvuoda ovddidit dáidduideaset,
vejolašvuoda čájehit dáid maiddá earáide ja oažžut
movttiidahtti árvvoštallama. Duopmáriin vurdojuvvo,
ahte sii deattuhit árvvoštallamis erenoamážit nuoraid
iežas oassálastima čájáhusaid ráhkadeapmái.

Dehálaš ulbmilin lea álo leamašan maiddá mánáid ja
nuoraid sámegiela dáiddu ja sámie identitehta nannen.
Dasa lassin dáhpáhus nanne mearkkašahtti mearis maid-
dá oahppiid, oahpaheddiid, váhnemiid ja sámie serviid
ovttasbarggu.

Dáiddadáhpáhusaid leat ordnen 1970-logu álgojagiid
rájes ja dain lea šaddan sámenuoraide dehálaš arena
sihke dáiddalaš astoáigge doaimmaid ja sámegiela dáfus.
Dáhpáhus lea fállán vuosttas lávddi mángga dálá dovddus
sámedáiddárii ja movttiidahttan nuoraid hárehallat
musihka, teáhtera, dánsuma, govvadáidagiid ja čállima.
Sámenuoraid dáiddadáhpáhus lea áidna jahkásaččat
ordnejuvvon sámegiela nuoraid dáhpáhus *Ijahis Idja*-
musihkkafestivála sihke *Skábma*-filmifestivála mánáid-
ja nuoraidbeivviid lassin.

Photo: Joonas Martikainen

OSALLISTUJAT JA LUKUJA

Hetan tanssi- ja saamenkäsityökatselmukseen ilmoitettiin lähes 300 nuorta huoltajineen. Tanssiesityksiä oli 14 (n. 80 nuorta) ja saamenkäsitöiden tekijöitä oli yli 60. Tanssin harrastajien määrä on selvässä nousussa edellisiin vuosiin verrattuna - poikia tämä harrastus voisi kuitenkin kiinnostaa vähän enemmän. Käsityöraati oli yllätynyt kilpailutöiden suuresta määrästä ja laadukkuudesta. Tapahtumaan osallistui päivän aikana yhteensä noin 400 henkeä.

PALKINNOT

Kaikki kilpailuihin osallistuneet saivat tapahtumasta muistoksi osallistumistodistuksen. Saamelaiskäräjät jakoi kannustukseksi tanssiryhmille kuusi stipendiä ja kuusi stipendiä myös saamenkäsitöiden tekijöille. Kaikki tanssiryhmät saivat kirjallisen palautteen esityksestään. Raati valitsi Rovaniemen MOVES-tapahtumaan kolme ryhmää.

OASSÁLASTTIT JA LOGUT

Heahtá dánša- ja duodjedáhpáhussii almmuhuvvojedje lagabui 300 nuora oktan fuolaheddjiiguin. Dánssat ledje 14 (s. 80 nuora) ja nuorra duojárat ledje badjel 60. Dánsuma bivnnutvuohta lea čielgasit lassánan ovddit jagiid ektui – gánddain ii dán áiggeádjagii goit vel leat nu stuorra beroštupmi. Duodjeduopmárat illudeigga dujiid eatnatvuođas ja alla kvalitehtas. Dáhpáhusas ledje beaivvi áigge oassálastit oktiibuot sullii 400.

BÁLKKAŠUMIT

Buot gilvvuid oasseváldit ožžo oassálastinduođastusaid mui-tun dáhpáhusas. Sámediggi jugii guhtta stipeandda dánsun-joavkkuide ja guhtta stipeandda maiddái duojáriidda movttiidan dihte nuoraid joatkit buriid áiggeádjagiid. Buot joavkkut ožžo girjjálaš máhcahaga iežaset ovdanbuktima ovddas. Jury válljii Roavvenjárgga MOVES -dáhpáhussii golbma joavkku.

Saamelaisnuorten taidetapahtuma -stipendit Sámenuoraid dáiddadáhpáhus -stipeanddat 2017

Tanssi/ Dánsa MOVES:

Sávjabávtti nieiddat (ohjaaja/ bagadeaddji Biret-Ingá Pieski; baleahтта) Karigasniemi/ Gáregasnjárga

Aanaar B girls (ohjaaja/ bagadeaddji Jimi Kettunen; gáhtadánsun) Inari/ Anár

- lisäksi stipendi MOVES -stipendi/ dasa lassin
MOVES-stipeanda 750e

Giehtaruohtasa nieiddat (ohjaaja/ bagadeaddji Tytti Valkeapää; modearna dánsa) Karesuvanto/ Gárasavvon

Lisäksi/ Dasa lassin:

Guovssahasnieiddat (ohjaaja/ bagadeaddji Karoliina Juhola; mod. dánsa) Korkalovaara, Roavvenjárga

Jievjjat (ohjaaja: oppilaat itse/ bagadeaddji: oahppit ieža; mod. dánsa) Ivalo/ Avvil

Team Bivssáš (ohjaaja/ bagadeaddji Kiira Savikko; mod. dánsa) Inari/ Anár

Saamenkäsitö/ Duoddji

Sara Tapiola, Utsjoki/ Ohcejohka:
perinteinen sisnalaukku helmikoristeluin/ árbevirolaš
sistelávka helbmočijnain

Ida Moshnikoff, Helsinki/ Helsset:
perinteinen juuririsku/ árbevirolaš veaddesolju

Jarre Korpi Nuorgam/ Njuorggán:
perinteinen lohikokukku/ árbevirolaš luossaroahkan

Joni Näkkäläjärvi Hetta/ Heahtta:
saamen puvun edustaa kuvaava taulu/ gávtti čeahbeha
govvideaddji távval

Ibbá Lauhamaa Peltovuoma/ Bealdovuopmi:
hihaton saamen kesäpuku/ soajehis geassegákti

Rosa-Mären Juuso Karesuvanto/ Gárasavvon:
uudenaikainen, koristeltu käsilaukku/ ođđaáigásaš
hervejuvvon giehtalávka

Tanssiryhmä Giehtaruohtasa Nieiddat otti alkujännitykset pois Rovaniemen kansalaistorin Open Stage-tapahtumassa. Ryhmässä tanssivat Juulla Mannela, Máret-Elle Valkeapää, Erica Puranen, Sara-Elina Valkeapää, Rosa-Máren Juuso, Elen Anne Juuso ja Biret Julianna Hetta.

Nuorille arvokasta palautetta maan huipuilta

Massiivinen tanssikatselmus Moves2017 on koonnut 140 eri tanssijaryhmää Rovaniemelle

Milla Sallinen

Enontekiöläinen tanssiryhmä Giehtaruohtasa Nieiddat eli Käsiarven tytöt aloitti perjantaina esitysrupemansa Rovaniemen kansalaistorilta.

Tytöt ovat mukana valtakunnallisessa nuorten tanssitapahtumassa, Nuori Kulttuuri Move-sissa. Kaupunkiin on kerääntynyt tanssitaiteilijoita hiomaan ja esiintymiskokemusta kartuttamaan noin 140 eri tanssiryhmää eri puolelta Suomea.

Seitsemän kaaresuvantolaisen tytön ryhmä selvitti tiensä Move-siin alueellisten alkukatselmusten kautta. Sen jälkeen esitystä on hiottu yhdessä koulupäivien aikana.

Nyt tehty esiintyminen oli hyvää lämmittelyä ja pehmeä aloitus koko tanssiviikonlopulle. Varsinaiset esiintymisasut, lapinta-

kit puetaan päälle varsinaiseen katselmukseen, joka tytöillä on lauantaina.

–Eniten odotamme palautteita, mitä esityksestämme saamme, tytöt kertovat.

Tämä onkin yksi katselmuksen suola: ammattilaisraati antaa jokaiselle ryhmälle arvokasta palautetta harrastuksen kehittämiseksi.

Tanssin harrastaminen ei ole välttämättä ihan helppo juttu Lapissa, etenkin jos asut pienemällä paikkakunnalla.

Kaaresuvannossa ei tanssikerhoja ole, joten Giehtaruohtasa Nieiddat -ryhmän tytöistä osa kulkee tanssikerhossa Muoniossa kahdesti viikossa. Eli yhden tanssiharkan vuoksi pitää autossa istua 178 kilometriä. Vaatii jo melkoista tanssinpaloa lapselta ja kärsivällisistä organisointia vanhemmilta.

Laaja skaala tanssilajeja

Moves2017 -tapahtumassa on mukana 10–20-vuotiaita niin uusia harrastajia kuin jo pitempään tanssineita. Viikonlopun aikana

esillä ovat useat eri tanssin lajit aina show- ja kansantanssista balettiin ja etnisiin tansseihin.

–Nuori Kulttuuri-tapahtuman saaminen Rovaniemelle on ollut meillä haaveena viidentoista vuoden ajan, nuorisopalveluiden esimies Nella Sepänheimo kertoo. Nuorisopalvelut on vastannut säätiön kanssa tapahtuman järjestämisestä.

Tanssitapahtuma käynnistyi perjantai-illan kulkueella Lordin naukiolta kaupungintalolle, missä tanssijat ottivat vastaan avajaisten juontajat, näyttelijä Jaana Saarinen sekä muusikko Benjamin Peltonen sekä Movesin ammattiraatilaist. Art Moves- teemalla kulkevan tapahtuman taiteellinen johtaja on tanssija-koreografi Marko Keränen.

Tanssitapahtuma levittäytyy viikonlopun aikana Lappia-talon, Kulttuuritalo Korundin sekä Wiljamin lavoille.

Nuori Kulttuuri -säätiön valtakunnalliset tapahtumat vaihtuvat aina kolmen vuoden välein. Ensimmäisellä vuonna on vuorossa Nuori kulttuuri Sounds (musiikki) ja vuonna 2019 Teatris (teatteri).